

Bruxelles, den 30. juni 2023
(OR. en)

11159/23

ECOFIN 683
UEM 217
SOC 508
EMPL 359
COMPET 703
ENV 782
EDUC 295
RECH 327
ENER 418
JAI 930
GENDER 159
ANTIDISCRIM 153
JEUN 197
SAN 434

NOTE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	De Faste Repræsentanters Komité/Rådet
Tidl. dok. nr.:	9853/1/23 REV 1
Komm. dok. nr.:	COM(2023) 627 final
Vedr.:	RÅDETS HENSTILLING om Sveriges nationale reformprogram for 2023 og med Rådets udtalelse om Sveriges konvergensprogram for 2023

Hermed følger til delegationerne ovennævnte udkast til Rådets henstilling som drøftet af Rådet og Det Europæiske Råd på grundlag af Kommissionens henstilling COM(2023) 627 final.

RÅDETS HENSTILLING

af ...

om Sveriges nationale reformprogram for 2023 og med Rådets udtalelse om Sveriges konvergensprogram for 2023

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker¹, særlig artikel 9, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer², særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

¹ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

² EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241³, der oprettede genopretnings- og resiliensfaciliteten ("faciliteten"), trådte i kraft den 19. februar 2021. Faciliteten yder finansiell støtte til medlemsstaterne til gennemførelsen af reformer og investeringer og bidrager således med en finanspolitisk impuls finansieret af Unionen. I overensstemmelse med prioriteterne for det europæiske semester bidrager faciliteten til den økonomiske og inklusive genopretning og til gennemførelsen af bæredygtige og væksthfremmende reformer og investeringer, navnlig reformer og investeringer, der skal fremme den grønne og den digitale omstilling og gøre medlemsstaternes økonomier mere modstandsdygtige. Den bidrager også til at styrke de offentlige finanser og sætte skub i vækst og jobskabelse på mellemlang og lang sigt samt til at forbedre den territoriale samhørighed i Unionen og støtte den fortsatte gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder. Det maksimale finansielle bidrag for hver medlemsstat inden for rammerne af faciliteten blev i overensstemmelse med artikel 11, stk. 2, i forordning (EU) 2021/241 ajourført den 30. juni 2022.

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17).

- (2) Den 22. november 2022 vedtog Kommissionen den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2023 for samordning af de økonomiske politikker. Det Europæiske Råd godkendte den 23. marts 2023 prioriteterne i den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2023, som er centreret omkring de fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed. Den 22. november 2022 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen 2023, hvori Sverige blev udpeget som en af de medlemsstater, som kan være påvirket eller kan være i risiko for at blive påvirket af ubalancer, og for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet og et forslag til den fælles rapport om beskæftigelsen 2023, der analyserer gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen og principperne for den europæiske søjle for sociale rettigheder. Rådet vedtog henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet⁴ den 16. maj 2023 og den fælles rapport om beskæftigelsen den 13. marts 2023.
- (3) Selv om Unionens økonomier udviser bemærkelsesværdig modstandsdygtighed, har den geopolitiske kontekst fortsat en negativ indvirkning. Unionen står last og brast med Ukraine og har i sin økonomiske og socialpolitiske dagsorden fokus på dels at mindske de negative konsekvenser af energichok for både sårbare husholdninger og virksomheder på kort sigt, dels at fortsætte bestræbelserne på at gennemføre den grønne og den digitale omstilling, støtte bæredygtig og inklusiv vækst, sikre makroøkonomisk stabilitet og øge modstandsdygtigheden på mellemlang sigt. Der fokuseres i høj grad også på at øge Unionens konkurrenceevne og produktivitet.

⁴ Rådets henstilling af 16. maj 2023 om den økonomiske politik i euroområdet (EUT C 180 af 23.5.2023, s. 1).

- (4) Den 1. februar 2023 offentliggjorde Kommissionen en meddelelse med titlen "En industriplan for den grønne pagt til den CO₂-neutrale tidsalder" ("industriplanen for den grønne pagt"). Målet med industriplanen for den grønne pagt er at øge konkurrenceevnen for Unionens nettonulindustri og støtte den hurtige omstilling til klimaneutralitet. Planen supplerer den igangværende indsats under den europæiske grønne pagt og REPowerEU. Den har også til formål at skabe et gunstigere miljø for at øge Unionens produktionskapacitet inden for de nettonulteknologier og -produkter, der er nødvendige for at nå Unionens ambitiøse klimamål, og at sikre adgang til relevante kritiske råstoffer, herunder ved diversificering af forsyninger, korrekt udnyttelse af geologiske ressourcer i medlemsstaterne og maksimering af genanvendelsen af råstoffer. Industriplanen for den grønne pagt er baseret på fire søjler: forudsigelige og forenklede lovgivningsmæssige rammer, hurtigere adgang til finansiering, forbedring af færdigheder og åben handel med henblik på modstandsdygtige forsyningskæder. Den 16. marts 2023 offentliggjorde Kommissionen en yderligere meddelelse med titlen "EU's konkurrenceevne på lang sigt efter 2030", der er bygget op omkring ni gensidigt forstærkende indsatsområder og målet om at arbejde hen imod en vækstfremmende lovgivningsramme. I meddelelsen opstilles politiske prioriteter, der har til formål aktivt at sikre strukturelle forbedringer, målrettede investeringer og lovgivningsmæssige foranstaltninger med henblik på Unionens og medlemsstaternes konkurrenceevne på lang sigt. Nedenstående henstillinger hjælper med at opfylde disse prioriteter.

- (5) I 2023 fortsætter det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker med at udvikle sig i overensstemmelse med gennemførelsen af faciliteten. At gennemføre genopretnings- og resiliensplanerne fuldt ud er fortsat et vigtigt element i opfyldelsen af de politiske prioriteter under det europæiske semester, eftersom planerne indeholder foranstaltninger til at håndtere alle eller en betydelig del af de relevante landespecifikke henstillinger, der er blevet udstedt i de senere år. De landespecifikke henstillinger fra 2019, 2020 og 2022 er fortsat yderst relevante for genopretnings- og resiliensplaner, der er blevet revideret, ajourført eller ændret i henhold til artikel 14, 18 og 21 i forordning (EU) 2021/241.
- (6) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435⁵ ("REPowerEU-forordningen"), der blev vedtaget den 27. februar 2023, tager sigte på en hurtig udfasning af Unionens afhængighed af import af russiske fossile brændstoffer. Dette vil bidrage til energisikkerhed og diversificering af Unionens energiforsyning og samtidig øge udbredelsen af vedvarende energi, energilagringsskapaciteten og energieffektiviteten. REPowerEU-forordningen giver medlemsstaterne mulighed for at tilføje et nyt REPowerEU-kapitel til deres nationale genopretnings- og resiliensplaner for at finansiere vigtige reformer og investeringer, der vil bidrage til at nå REPowerEU-målene. Disse reformer og investeringer vil også bidrage til at øge konkurrenceevnen for Unionens nettoindustri som skitseret i industriplanen for den grønne pagt og til at imødekomme de energirelaterede landespecifikke henstillinger, der blev udstedt til medlemsstaterne i 2022, og som måtte blive udstedt i 2023. Med REPowerEU-forordningen indføres der en ny kategori af ikketilbagebetalingspligtig finansiel støtte, der stilles til rådighed for medlemsstaterne til finansiering af nye energirelaterede reformer og investeringer inden for rammerne af deres genopretnings- og resiliensplaner.

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 og (EU) 2021/1755 og direktiv 2003/87/EF (EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1).

- (7) Den 8. marts 2023 vedtog Kommissionen en meddelelse om finanspolitiske retningslinjer for 2024 ("meddelelsen af 8. marts 2023"). Den har til formål at støtte udarbejdelsen af medlemsstaternes stabilitets- og konvergensprogrammer og dermed styrke den politiske samordning. Kommissionen mindede om, at stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul deaktiveres ved udgangen af 2023. Den opfordrede til i 2023 og 2024 at føre en finanspolitik, der sikrer en holdbar gæld på mellemlang sigt og øger den potentielle vækst på en bæredygtig måde, og opfordrede medlemsstaterne til i deres stabilitets- og konvergensprogrammer for 2023 at redegøre for, hvordan deres finanspolitiske planer vil sikre, at traktatens referenceværdi på 3 % af bruttonationalproduktet (BNP) overholdes, og at gælden nedbringes troværdigt og konstant eller holdes på et forsvarligt niveau på mellemlang sigt. Kommissionen opfordrede også medlemsstaterne til at udfase de nationale finanspolitiske foranstaltninger, der er indført for at beskytte husholdninger og virksomheder mod energiprischokket, begyndende med de mindst målrettede. Den præciserede, at hvis det bliver nødvendigt at forlænge støtteforanstaltninger på grund af et fornyet pres på energipriserne, bør medlemsstaterne i højere grad målrette sådanne foranstaltninger mod sårbare husholdninger og virksomheder. Kommissionen anførte, at de finanspolitiske henstillinger skulle kvantificeres og differentieres. De finanspolitiske henstillinger ville desuden som foreslået i Kommissionens meddelelse af 9. november 2022 om retningslinjer for en reform af rammen for økonomisk styring i EU blive formuleret på grundlag af de primære nettoudgifter. Den henstillede, at alle medlemsstaterne fortsat beskytter nationalt finansierede investeringer og sørger for at anvende midlerne fra faciliteten og andre EU-midler effektivt, navnlig i lyset af målsætningerne for den grønne og den digitale omstilling og om øget modstandsdygtighed. Kommissionen påpegede, at den i overensstemmelse med de gældende regler vil foreslå Rådet i foråret 2024 at indlede underskudsbaserede procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud på grundlag af endelige data for 2023.

- (8) Den 26. april 2023 fremsatte Kommissionen lovgivningsforslag med henblik på at gennemføre en omfattende reform af reglerne for økonomisk styring i Unionen. Hovedformålet med forslagene er at styrke holdbarheden af den offentlige gæld og fremme bæredygtig og inklusiv vækst i alle medlemsstater gennem reformer og investeringer. I sine forslag sigter Kommissionen mod at øge nationalt ejerskab, forenkle rammen og i højere grad fokusere på den mellemlange bane, i kombination med en stærkere og mere sammenhængende håndhævelse. Ifølge Rådets konklusioner af 14. marts 2023 om retningslinjer for en reform af rammen for økonomisk styring i EU er det hensigten at afslutte lovgivningsarbejdet i 2023.
- (9) Den 28. maj 2021 indgav Sverige sin nationale genopretnings- og resiliensplan til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241. Kommissionen har i medfør af artikel 19 i forordning (EU) 2021/241 vurderet genopretnings- og resiliensplanens relevans, effektivitet, virkningsfuldhed og sammenhæng i overensstemmelse med vurderingskriterierne i bilag V til nævnte forordning. Den 4. maj 2022 vedtog Rådet en gennemførelsesafgørelse om godkendelse af vurderingen af Sveriges genopretnings- og resiliensplan⁶. Tilrådighedsstillelsen af trancher er betinget af, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 24, stk. 5, i forordning (EU) 2021/241 har vedtaget en afgørelse om, at Sverige på tilfredsstillende vis har opfyldt de relevante milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse. En tilfredsstillende opfyldelse forudsætter, at opfyldelsen af forudgående milepæle og mål ikke er blevet tilbagerullet.

⁶ ST 7772/2022 INIT; ST 7772/2022 ADD 1.

- (10) Den 28. april 2023 forelagde Sverige sit nationale reformprogram for 2023, og den 28. april 2023 forelagde Sverige sit konvergensprogram for 2023 i overensstemmelse med artikel 8, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1466/97. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen. Det nationale reformprogram for 2023 afspejler i overensstemmelse med artikel 27 i forordning (EU) 2021/241 også Sveriges halvårslige rapportering om de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af genopretnings- og resiliensplanen.
- (11) Den 24. maj 2023 offentliggjorde Kommissionen landerapporten for Sverige 2023. Heri foretages der en vurdering af Sveriges fremskridt med gennemførelsen af de relevante landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget af Rådet mellem 2019 og 2022, og der gøres status over Sveriges gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse er der i landerapporten udpeget mangler med hensyn til de udfordringer, som enten ikke håndteres eller kun håndteres delvist i genopretnings- og resiliensplanen, ligesom der også afdækkes nye udfordringer. Rapporten indeholder også en vurdering af Sveriges fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af Unionens overordnede mål vedrørende beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af De Forenede Nationers verdensmål for bæredygtig udvikling.

- (12) Kommissionen har foretaget en dybdegående undersøgelse for Sverige i henhold til artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011 og offentliggjort resultatet heraf den 24. maj 2023.

Kommissionen konkluderede, at Sverige er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Navnlig er der fortsat sårbarheder i forbindelse med markedet for fast ejendom og den høje private gæld. Priserne på fast ejendom er høje og har været stigende indtil for nylig. Stigningen i boligpriserne er gået hånd i hånd med stigende privat gæld. I 2022 begyndte priserne på fast ejendom på baggrund af en markant stramning af de monetære og finansielle forhold at falde tydeligt, hvilket så ud til at være begyndelsen på en afvikling af de akkumulerede sårbarheder. Priserne er fortsat betydeligt overvurderede og forventes at falde yderligere. Omsætningen i ejendomssektoren er på det seneste faldet markant, og som følge heraf er efterspørgslen efter nyopførte boliger også faldet. Den negative udvikling har hidtil været begrænset til bygge- og anlægssektoren og ejendomssektoren, hvor væksten nu aftager kraftigt efter flere år med høj vækst. Som helhed forventes den svenske økonomi at skrumpe i 2023, idet ændringerne i de monetære forhold påvirker husholdningernes og de kommercielle ejendomsselskabers balancer og deres muligheder for at forbruge og investere. De forhøjede rentesatser har en betydelig indvirkning på afdrag på realkreditlån på grund af de mange variable rentesatser og realkreditlån af meget lang varighed. De ændrede forhold har haft en begrænset indvirkning på den finansielle sektor. Sektoren er stærk og har høje fortjenstmargener og risikovægtede kernekapitalprocenter, hvilket sandsynligvis vil medvirke til at forhindre, at problemerne i ejendomssektoren breder sig til økonomien som helhed, selv om denne i høj grad er eksponeret for ændringer i ejendomssektoren. De politikmæssige fremskridt har været begrænsede. Navnlig begunstiger skattesystemet fortsat boligejerskab som følge af lav løbende ejendomsbeskatning og fremmer gældsfinansieret boligerhvervelse som følge af betydelige skattefradrag for renteudgifter på realkreditlån. Desuden er der kun sket begrænsede reformer på det ineffektive udlejningsmarked.

- (13) Ifølge data valideret af Eurostat skete der en forbedring af Sveriges offentlige saldo i 2021, som udviste et overskud på 0,7 % i 2022, mens den offentlige gæld faldt fra 36,5 % af BNP ved udgangen af 2021 til 33,0 % ved udgangen af 2022.
- (14) Den offentlige saldo er blevet påvirket af de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne. I 2022 omfattede de indtægtsreducerende finanspolitiske foranstaltninger reduktion af energiafgiften på diesel og benzin, mens de udgiftsforøgende finanspolitiske foranstaltninger omfattede kompensation af husholdningernes eludgifter. Kommissionen anslår nettobudgetomkostningerne ved disse foranstaltninger til 0,2 % af BNP i 2022⁷. Den offentlige saldo er også blevet påvirket af budgetomkostningerne ved at yde midlertidig beskyttelse til fordrevne personer fra Ukraine, som anslås til 0,2 % af BNP i 2022. Samtidig faldt de anslåede omkostninger til midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19-krisen til 1,1 % af BNP i 2022 fra 2,0 % i 2021.
- (15) Den 18. juni 2021 henstillede Rådet, at Sverige i 2022⁸ fastholdt en understøttende finanspolitisk kurs, som omfattede finanseffekten fra faciliteten, og opretholdt nationalt finansierede investeringer.

⁷ Bruttobudgetomkostningerne ved energistøtteforanstaltningerne lå tæt på 0,5 % af BNP i 2022, men der blev modtaget betydelige kompenserende indtægter fra transmissionssystemoperatøren Svenska Kraftnät.

⁸ Rådets henstilling af 18. juni 2021 med Rådets udtalelse om Sveriges konvergensprogram for 2021 (EUT C 304 af 29.7.2021, s. 131).

- (16) Ifølge Kommissionens skøn var den finanspolitiske kurs⁹ i 2022 kontraktiv svarende til +0,4 % af BNP, hvilket var passende i en situation med høj inflation. I overensstemmelse med Rådets henstilling fortsatte Sverige med at støtte genopretningen, herunder med investeringer finansieret ved hjælp af faciliteten. Udgifter finansieret med tilskud under faciliteten og andre EU-midler beløb sig til 0,2 % af BNP i 2022 (0,2 % af BNP i 2021). Nationalt finansierede investeringer indebar et ekspansivt bidrag på 0,1 procentpoint til finanspolitikken¹⁰. Sverige opretholdt således de nationalt finansierede investeringer som henstillet af Rådet. Samtidig bidrog væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. nye foranstaltninger på indtægtssiden) kontraktivt med 0,8 procentpoint til finanspolitikken. Sverige har derfor i tilstrækkelig grad holdt væksten i nationalt finansierede løbende udgifter under kontrol.
- (17) Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne i konvergensprogrammet for 2023, er forsigtigt i 2023 og i tråd med Kommissionens forårsprognose 2023 derefter. Regeringen forventer, at det reale BNP falder med 1,0 % i 2023 og vokser med 1,2 % i 2024. Til sammenligning forventes det reale BNP ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 at falde med 0,5 % i 2023 og vokse med 1,1 % i 2024, hvilket hovedsagelig kan tilskrives nyere data, og det forhold, at investeringerne uden for bygge- og anlægssektoren er noget mindre dynamiske ifølge Kommissionens prognose.

⁹ Den finanspolitiske kurs bestemmes som ændringen i primære udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden), idet der ses bort fra kriserelaterede midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19-krisen, mens udgifter finansieret med ikke-tilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra faciliteten og andre EU-midler medtages, i forhold til den potentielle vækst på mellemlang sigt. Yderligere oplysninger findes i boks 1 i de finanspolitiske statistiske tabeller.

¹⁰ Andre nationalt finansierede investeringsudgifter indebar et ekspansivt bidrag på 0,2 procentpoint af BNP.

- (18) Ifølge konvergensprogrammet for 2023 forventer regeringen, at det offentlige overskud i 2022 vil blive vendt til en underskudskvote på 0,4 % af BNP i 2023. Forværringen i 2023 afspejler hovedsagelig den svagere økonomi og forværringen af finanserne i den offentlige sektor på lokalt plan. Ifølge konvergensprogrammet for 2023 forventes den offentlige gældskvote at falde fra 33,0 % ved udgangen af 2022 til 31,0 % ved udgangen af 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes der et offentligt underskud på 0,9 % af BNP i 2023. Det er et større underskud end det, der forventes ifølge konvergensprogrammet for 2023, hvilket hovedsagelig skyldes, at Kommissionen forventer højere offentlige udgifter, bl.a. som følge af et højere forbrug i produktionen og sociale overførsler i naturalier samt højere renteudgifter. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 vil den offentlige gældskvote ligge på nogenlunde samme niveau som i programmet, nemlig 31,4 % ved udgangen af 2023.

- (19) Den offentlige saldo i 2023 ventes fortsat at blive påvirket af de foranstaltninger, der er truffet for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne. De består af foranstaltninger, der blev videreført fra 2022 (navnlig nedsættelsen af energiafgiften på benzin og diesel), og nye foranstaltninger såsom kompensation for elomkostninger for husholdninger, virksomheder og organisationer. Omkostningerne ved disse foranstaltninger opvejes mestendels af indtægterne fra transmissionsafgifter og i mindre grad af energileverandørernes afgifter på ekstraordinære fortjenester. Når disse indtægter tages i betragtning, forventes nettobudgetomkostningerne ved støtteforanstaltningerne ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 at ligge på 0,1 % af BNP i 2023¹¹. De fleste foranstaltninger i 2023 synes ikke at være rettet mod de mest sårbare husholdninger eller virksomheder og bevarer ikke fuldt ud prissignalet som middel til at reducere energiefterspørgslen og øge energieffektiviteten. Som følge heraf anslås det i Kommissionens forårsprognose 2023, at størrelsen af de målrettede støtteforanstaltninger, der skal tages i betragtning ved vurderingen af, om Rådets henstilling af 12. juli 2023¹² efterleves, faktisk udgør 0,0 % af BNP i 2023 (i overensstemmelse med 2022). Budgetomkostningerne ved at yde midlertidig beskyttelse til fordrevne personer fra Ukraine forventes at forblive stort set stabile i 2023. Endelig forventes en positiv indvirkning på den offentlige saldo i 2023 fra udfasningen af de midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19-krisen, som er anslået til 1,1 % af BNP.

¹¹ Tallene angiver de årlige budgetomkostninger ved sådanne foranstaltninger, inkl. løbende indtægter og udgifter samt – hvis det er relevant – investeringsforanstaltninger.

¹² Rådets henstilling af 12. juli 2022 om Sveriges nationale reformprogram for 2022 og med Rådets udtalelse om Sveriges konvergensprogram for 2022 (EUT C 334 af 1.9.2022, s. 221).

- (20) I sin henstilling af 12. juli 2022 henstillede Rådet, at Sverige træffer foranstaltninger med henblik på i 2023 at sikre, at væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter er i overensstemmelse med en overordnet neutral finanspolitisk kurs¹³, under hensyntagen til fortsat midlertidig og målrettet støtte til de husholdninger og virksomheder, som er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, og til personer på flugt fra Ukraine. Sverige skulle være rede til at tilpasse de løbende udgifter til den omskiftelige situation. Det blev også henstillet til Sverige at øge de offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed under hensyntagen til REPowerEU-initiativet, herunder ved at anvende faciliteten og andre EU-midler.
- (21) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes den finanspolitiske kurs i 2023 at være stort set neutral (-0,1 % af BNP) i en situation med høj inflation. Dette følger en kontraktiv finanspolitisk kurs i 2022 (+0,4 % af BNP). I 2023 forventes det, at væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) indebærer et stort set neutralt bidrag på -0,2 % af BNP til den finanspolitiske kurs. Alt i alt er den forventede vækst i nationalt finansierede primære løbende udgifter i overensstemmelse med Rådets henstilling af 12. juli 2022. Udgifter finansieret med tilskud under faciliteten og andre EU-midler forventes at beløbe sig til 0,3 % af BNP i 2023, mens nationalt finansierede investeringer forventes at yde et stort set neutralt bidrag til finanspolitikken på 0,1 procentpoint¹⁴. Sverige planlægger derfor at finansiere yderligere investeringer gennem faciliteten og andre EU-midler, og landet forventes ikke at fastholde nationalt finansierede investeringer. Sverige planlægger at finansiere offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed, som f.eks. investeringer i industriens klimaomstilling og udvidelse af bredbåndsnettet, som delvist finansieres af faciliteten og andre EU-midler.

¹³ Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 anslås Sveriges potentielle produktionsvækst på mellemlang sigt (gennemsnit over 10 år), som anvendes til at måle den finanspolitiske kurs, nominelt til 7,7 %.

¹⁴ Andre nationalt finansierede investeringsudgifter skønnes at indebære et neutralt bidrag.

- (22) Ifølge konvergensprogrammet for 2023 forventes det offentlige underskud at stige til 0,6 % af BNP i 2024. Stigningen i 2024 afspejler hovedsagelig den økonomiske afmatning. Ifølge konvergensprogrammet for 2023 forventes den offentlige gældskvote at forblive stabil på 31,0 % ved udgangen af 2024. På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 et offentligt underskud på 0,5 % af BNP i 2024. Dette er stort set i overensstemmelse med underskuddet ifølge konvergensprogrammet for 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes den offentlige gældskvote med 30,7 % at ligge på nogenlunde samme niveau ved udgangen af 2024.
- (23) Ifølge konvergensprogrammet for 2023 skal de fleste energistøtteforanstaltninger udfases i 2024¹⁵. Kommissionen anslår nettoomkostningerne ved energistøtteforanstaltningerne til 0,1 % af BNP i 2024, hvilket svarer til 2023. Disse skøn er baseret på antagelsen om, at der ikke sker nye stigninger i energipriserne. De energistøtteforanstaltninger, der i øjeblikket er planlagt til at forblive i kraft i 2024, synes ikke at være rettet mod sårbare husholdninger eller virksomheder. De bevarer ikke prissignalet om at reducere energiefterspørgslen og øge energieffektiviteten.
- (24) Ifølge konvergensprogrammet for 2023 planlægger Sverige at opfylde den mellemfristede budgetmålsætning, dvs. en strukturel budgetsaldo på -1,0 % af BNP, i 2023 og 2024 og at fastholde den i resten af programperioden. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes den strukturelle saldo at udvise et overskud på 0,1 % af BNP i 2023 og 0,7 % af BNP i 2024, hvilket er over den mellemfristede budgetmålsætning.
- (25) Under antagelse af en uændret politik vil de nationalt finansierede primære nettoudgifter ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 stige med 1,1 % i 2024.

¹⁵ Nedsættelsen af energiafgiften på diesel og benzin forventes at forblive i kraft fra 2023 til 2025.

- (26) Ifølge konvergensprogrammet for 2023 forventes de offentlige investeringer at stige fra 4,7 % af BNP i 2023 til 5,2 % af BNP i 2024. De højere investeringer afspejler højere nationalt finansierede investeringer og investeringer, der finansieres af Unionen, navnlig gennem faciliteten. I konvergensprogrammet for 2023 henvises der til reformer og investeringer, som f.eks. de hævede aldersgrænser i pensionssystemet, som forventes at bidrage til finanspolitisk holdbarhed og til bæredygtig og inklusiv vækst.
- (27) Konvergensprogrammet for 2023 udstikker en mellemfristet finanspolitisk kurs frem til 2026. Ifølge konvergensprogrammet for 2023 forventes det offentlige underskud at vende til et overskud på 0,2 % af BNP i 2025 og 1,4 % i 2026. Den offentlige saldo forventes derfor at opfylde traktatens relevante referenceværdi i løbet af programperioden. Ifølge konvergensprogrammet for 2023 ventes den offentlige gældskvote at falde fra 31,0 % ved udgangen af 2024 til 27,7 % ved udgangen af 2026.
- (28) Den høje private gæld og de til trods for visse nylige korrektioner stadig overvurderede priser på fast ejendom udgør makroøkonomiske ubalancer, i forbindelse med hvilke der fortsat er risiko for en uordnet afvikling. Det er fortsat vanskeligt for nye købere at få råd til en bolig, og udlejningsmarkedet, som kun tilbyder få alternativer, trænger til at blive ændret gennemgribende for at reducere ventelisten og fremme opførelsen af lejeboliger. Sverige har kun truffet begrænsede politiske foranstaltninger for at rette op på ubalancerne, idet landet har fokuseret på makroprudentielle politikker og forsyningsforanstaltninger, der tager sigte på at lette procedurerne for bevilling af byggetilladelser og støtte opførelsen af udlejningslejligheder.

- (29) Det samlede skattetryk på fast ejendom er stadig forholdsvis lavt i Sverige som følge af generøse skattefradrag for renteudgifter på realkreditlån og lave løbende ejendomsskatter. Det er stadig vanskeligt at vurdere, hvilken indvirkning de politikmæssige ændringer har på afdrag på realkreditlån efter skat, fordi der mangler data om aktiver og passiver i de enkelte husholdninger. Tilgængeligheden af sådanne data kunne måske føre til effektivitetsgevinster med hensyn til politikudformningen, hvilket muligvis kunne lette adgangen til boligmarkedet og fordele boligbyrden mere ligeligt blandt befolkningen. På markedet for lejeboliger kommer regulerede huslejer til under markedspriserne en begrænset gruppe husholdninger til gode. Der er ingen forbindelse mellem den regulerede husleje til under markedsprisen og husstandens behov eller indkomst. Der er derfor lange ventelister, navnlig til de mere efterspurgte lejeboliger, og andelen af ledige lejligheder er meget lav set ud fra et internationalt perspektiv. Der ville kunne opnås effektivitetsgevinster, hvis huslejerne i højere grad fulgte markedspriserne, og der blev ydet støtte til huslejen baseret på indkomst og nettoformue.

- (30) I overensstemmelse med artikel 19, stk. 3, litra b), i forordning (EU) 2021/241 og kriterium 2.2 i bilag V til nævnte forordning indeholder genopretnings- og resiliensplanen et omfattende sæt gensidigt forstærkende reformer og investeringer, som skal gennemføres senest i 2026. Sveriges genopretnings- og resiliensplan blev vedtaget i 2022 og er nu ved at blive gennemført. Trods en langsom start er gennemførelsen generelt på rette spor, og der ser på nuværende tidspunkt ikke ud til at være nogen nævneværdig risiko for manglende udnyttelse af midlerne i betragtning af genopretnings- og resiliensplanens relativt begrænsede finansielle tildeling. Den operationelle ordning mellem Kommissionen og Sverige blev indgået i maj 2023. Sverige forventes at indsende sin første betalingsanmodning, der kombinerer to rater, i andet halvår af 2023. Sverige er i færd med at forberede et REPowerEU-kapitel og et tillæg som følge af den lille reduktion af den ikketilbagebetalingspligtige støtte. En hurtig medtagelse af det nye REPowerEU-kapitel i genopretnings- og resiliensplanen vil gøre det muligt at finansiere yderligere reformer og investeringer til støtte for Sveriges strategiske mål på energiområdet og inden for den grønne omstilling. Det er fortsat vigtigt systematisk og på en effektiv måde at inddrage lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter og andre relevante interessenter for at sikre en vellykket gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen samt af andre økonomipolitiske og beskæftigelsespolitiske tiltag, der går ud over denne plan, og således sikre et bredt ejerskab til den overordnede politiske dagsorden.
- (31) Kommissionen godkendte alle Sveriges programmeringsdokumenter vedrørende samhørighedspolitikken i 2022. En hurtig gennemførelse af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken i komplementaritet og synergi med genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet, er afgørende for at opnå den grønne og den digitale omstilling og øge den økonomiske og sociale modstandsdygtighed samt for at sikre en afbalanceret territorial udvikling i Sverige.

- (32) Foruden de økonomiske og sociale problemer, som genopretnings- og resiliensplanen og programmerne vedrørende samhørighedspolitikken adresserer, står Sverige over for en række yderligere udfordringer i forbindelse med i) ulige uddannelsesmuligheder for elever med en dårligt stillet socioøkonomisk baggrund og migrantbaggrund, ii) behovet for en bedre integration af dårligt stillede grupper på arbejdsmarkedet og iii) behovet for at mindske afhængigheden af fossile brændstoffer.
- (33) Selv om Sverige generelt klarer sig godt med hensyn til uddannelsesresultater, er der stadig uligheder i det svenske uddannelsessystem. Elever med en dårligt stillet socioøkonomisk baggrund og med migrantbaggrund har begrænsede uddannelsesmuligheder, herunder muligheder for at udvikle de færdigheder, der er nødvendige for at finde beskæftigelse. Ulighederne på uddannelsesområdet er stigende og hænger ofte sammen med den kendsgerning, at elever med migrantbaggrund har begrænsede muligheder for at vælge skole, navnlig dem, der er ankommet til Sverige for nylig. Forskellene i praksis for karaktergivning fra skole til skole risikerer at underminere uddannelsesresultaterne yderligere. Manglen på kvalificerede lærere er fortsat problematisk og er mest presserende, når det gælder speciallærere, faglærere på de obligatoriske skoletrin og erhvervslærere på sekundærtrinnet. Der er mulighed for at forbedre opbygningen og forvaltningen af uddannelsessystemet, herunder indskrivningsprocessen og karaktersystemet samt lærernes karriereudvikling.

- (34) Sverige står fortsat over for udfordringer med hensyn til at integrere personer med dårligt stillet baggrund og migrantbaggrund på arbejdsmarkedet og med at mindske de resterende kvalifikationskløfter. Der er en stigende kløft mellem uddannelsesniveaet for personer født uden for Unionen i forhold til personer født i Unionen, hovedsagelig på grund af sidstnævntes øgede gennemførelse af videregående uddannelser. Andelen af unge, der forlader uddannelsessystemet tidligt, har været stigende, navnlig blandt studerende født uden for Unionen. Det er nødvendigt at øge deltagelsen i læringsaktiviteter for at hjælpe personer fra dårligt stillede grupper med at udvikle færdigheder, der er relevante for arbejdsmarkedet, og øge deres chancer for at finde beskæftigelse.

- (35) Der er behov for en yderligere indsats, hvis Sverige skal nå sit nationale mål om kulstofneutralitet senest i 2045. Selv om Sverige fortsat er blandt de medlemsstater, der har den største andel af vedvarende energi i det endelige energiforbrug, kan begrænsninger i elnettets kapacitet og transmissionssystemet være til hinder for den videre udbredelse af energi fra vedvarende energikilder i fremtiden. I 2022 bidrog disse hindringer til kraftigt stigende energipriser for industrien og husholdningerne og begrænsede væksten i den økonomiske aktivitet i geografisk fjerntliggende områder. Det er afgørende at øge elnettets kapacitet, da der frem til 2045 forventes en fordobling af Sveriges endelige elforbrug til 300 TWh på grund af det øgede elektrificeringsbehov i industrien og transportsektoren. Opførelsen og forbedringen af elnettet er imidlertid forsinket på grund af langvarige procedurer for bevilling af tilladelser. Desuden har Sverige nogle af de mest langvarige administrative procedurer i Unionen for udbredelse af vedvarende energikilder, navnlig onshore-vindprojekter. Regeringen har iværksat en undersøgelse af, hvordan man kan forenkle vurderingsprocedurerne for bevilling af miljøtilladelser inden for rammerne af den svenske miljølov. Samtidig er der behov for konkrete politiske tiltag for at fremskynde de administrative procedurer for udvidelse af elnettet og udbredelse af vedvarende energikilder, f.eks. ved at begrænse antallet af myndigheder, der er involveret i disse procedurer, og ved at gennemføre procedurerne parallelt. Det er desuden vigtigt at reducere energiforbruget ved at øge energieffektiviteten og dermed reducere CO₂-emissionerne og energiomkostningerne for husholdninger og virksomheder. Med hensyn til energieffektivitet er der risiko for, at Sverige ikke når sit nationale mål om at anvende energi 50 % mere effektivt i 2030 (sammenlignet med 2005), hvis den udvikling i energiforbruget, der er sket i perioden 2005-2020, fortsætter. Med et primærenergiforbrug på 43,8 Mtoe i 2021 er Sverige fortsat blandt de medlemsstater, der har det højeste energiforbrug pr. indbygger. Sveriges forbrug af naturgas faldt med 37 % i perioden august 2022-marts 2023 sammenlignet med det gennemsnitlige gasforbrug i samme periode i de foregående fem år, hvilket ligger over reduktionsmålet på 15 %. Sverige kan fortsætte bestræbelserne på midlertidigt at reducere efterspørgslen efter gas indtil den 31. marts 2024 i henhold til Rådets forordning (EU) 2022/1369¹⁶.

¹⁶ Rådets forordning (EU) 2022/1369 af 5. august 2022 om koordinerede foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas (EUT L 206 af 8.8.2022, s. 1).

- (35) Mangel på arbejdskraft og færdigheder i sektorer og erhverv, der er væsentlige for den grønne omstilling, herunder fremstilling, udbredelse og vedligeholdelse af nettonul teknologier, skaber flaskehalse i omstillingen til en nettonul økonomi. Uddannelsessystemer af høj kvalitet, der reagerer på ændrede behov på arbejdsmarkedet, samt målrettede opkvalificerings- og omskolingsforanstaltninger er afgørende for at afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft og fremme inklusion og omfordeling af arbejdskraft. For at frigøre det uudnyttede arbejdskraftudbud er det nødvendigt, at disse foranstaltninger er tilgængelige, navnlig for enkeltpersoner og i de sektorer og regioner, der er mest berørt af den grønne omstilling. Manglen på arbejdskraft er steget i Sverige i de seneste år, og i 2022 blev der rapporteret om mangler for 16 erhverv, der kræver specifikke færdigheder eller viden med henblik på den grønne omstilling.
- (36) Rådet har på baggrund af Kommissionens vurdering gennemgået konvergensprogrammet for 2023, og dets udtalelse¹⁷ afspejles i henstilling 1.
- (37) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og vurderingen heri har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2023 og konvergensprogrammet for 2023. Dets henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011 afspejles i henstilling 1. De politiske tiltag, der henvises til i henstilling 1, bidrager til at afhjælpe sårbarheder i forbindelse med høj privat gæld og høje boligpriser,

¹⁷ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

HENSTILLER, at Sverige i 2023 og 2024 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. afvikle de gældende energistøttenødforanstaltninger hurtigst muligt i 2023 og 2024; hvis nye stigninger i energipriserne nødvendiggør nye eller fortsatte støtteforanstaltninger, sikre, at sådanne støtteforanstaltninger er rettet mod at beskytte sårbare husholdninger og virksomheder, er finanspolitisk overkommelige og opretholder incitamenter til energibesparelser;

samtidig med at der opretholdes en sund finanspolitisk stilling i 2024, bevare nationalt finansierede offentlige investeringer og sikre en effektiv udnyttelse af tilskud under faciliteten og af andre EU-midler, navnlig for at fremme den grønne og den digitale omstilling;

for perioden efter 2024, fortsætte med at gennemføre investeringer og reformer, der kan føre til en højere bæredygtig vækst, og bevare en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt;

mindske risiciene i forbindelse med husholdningernes store gæld og ubalancerne på boligmarkedet ved at reducere skattefradraget for renteudgifter på realkreditlån og/eller ved at øge de løbende ejendomsskatter, samtidig med at der udformes hensigtsmæssige værktøjer til at muliggøre en bedre politikvurdering og målretning; stimulere investeringer i boligbyggeri for at afhjælpe de mest presserende mangler, navnlig ved at fjerne strukturelle hindringer for byggeri og ved at sikre udbuddet af grunde, der må bygges på; øge effektiviteten på boligmarkedet, bl.a. ved at indføre reformer af markedet for lejeboliger

2. fortsætte den stabile gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen og hurtigt færdiggøre REPowerEU-kapitlet med henblik på hurtigt at påbegynde gennemførelsen heraf; gå videre med en hurtig gennemførelse af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken i tæt komplementaritet og synergi med genopretnings- og resiliensplanen

3. forbedre uddannelsesresultaterne for elever med en dårligt stillet socioøkonomisk baggrund og migrantbaggrund ved at sikre lige adgangsmuligheder til skolesystemet og afhjælpe manglen på kvalificerede lærere; udvikle færdighederne hos dårligt stillede grupper, navnlig personer med migrantbaggrund, ved at tilpasse ressourcer og metoder til deres behov for at hjælpe dem med at blive integreret på arbejdsmarkedet
4. mindske afhængigheden af fossile brændstoffer ved at fremskynde udbredelsen af vedvarende energikilder, herunder ved at udvide og opgradere energitransmissionsnettene, ved at indføre reformer, der tager sigte på at forenkle og fremskynde de administrative procedurer og procedurene for bevilling af tilladelser, ved at forbedre energieffektiviteten og ved at intensivere den politiske indsats med henblik på at tilvejebringe og erhverve de færdigheder og kompetencer, der er nødvendige for den grønne omstilling.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Rådets vegne
Formand
